

Sofia Kummel

Mångkulturellt inom småbarnspedagogiken

**En kvalitativ studie om invandrarföräldrars
uppfattningar av sina barns tid inom småbarnspedagogiken**

Avhandling för magisterexamen

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Handledare Ann-Katrin Svensson

Åbo Akademi

Vasa 2019

ABSTRAKT

Författare (Efternamn, Förnamn)	Årtal
Kummel, Sofia	2019
Arbetets titel	
Mångkulturellt inom småbarnspedagogiken: En kvalitativ studie om invandrarföräldrars uppfattningar av sina barns tid inom småbarnspedagogiken.	
Opublicerad avhandling i pedagogik för pedagogie magisterexamen	Sidoantal (tot)
Vasa: Utbildningslinjen för lärare inom småbarnspedagogik, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Åbo Akademi	40 (51)
Referat (Avhandlingens syfte, metoder, huvudsakliga resultat, slutsatser)	
<p>Syftet med magisteravhandlingen är att undersöka vad föräldrar med invandrarbakgrund har för tankar och syn på de daghem de har erfarenhet av i Finland.</p> <p>Avhandlingens forskningsfrågor är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vilka upplevelser har invandrarföräldrarna av sina barns tid i dagvård? 2. Vilka möjligheter upplever invandrarföräldrarna att daghemstiden ger upphov till, utifrån att det är olika kulturer som möts? 3. Vilka svårigheter upplever invandrarföräldrarna att daghemstiden ger upphov till, utifrån att det är olika kulturer som möts? <p>Forskningen är kvalitativ med fenomenologi som forskningsansats och jag valde intervju som forskningsmetod. Alla elva informanter fick samma frågor och intervjuerna skedde mellan november 2015 och januari 2016. Via samtal vill jag få en förståelse kring hur invandrarföräldrarna känner, tycker och funderar om dagvården. Mina informanter är födda i ett annat land och alla har barn inom dagvården. Alla har kommit hit till Finland av olika orsaker och deras barn är antingen födda i Finland eller i ett annat land. Resultaten visar att flera är nöjda med verksamhetens innehåll men önskar bättre resurser för personalen. De värdesätter att flera kulturer möts på daghemmen och de önskar att den finländska kulturen utövas inom småbarnspedagogiken. Invandrarföräldrarna önskar mera samarbete mellan alla parter och de uppskattar att barnen lär sig det svenska språket och önskar extra språkträning för sina barn. Invandrarföräldrarna upplever svårigheter kring personalens bemötande och tankesätt och upplevde att personalens bemötande varierar från pedagog till pedagog.</p> <p>Studien visar att det finns utvecklingsmöjligheter på daghem.</p>	
Sökord / Indexord enl. tesaurus	
Dagvård, fenomenologi, invandrarföräldrar, mångkulturellt, pedagog, språk	

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
1.1 Val av forskningsområde.....	5
1.2 Syfte och forskningsfrågor	5
1.3 Centrala begrepp.....	6
1.3.1 Invandrare	6
1.3.2 Mångkulturellt	6
2 Teoretisk bakgrund samt tidigare forskning.....	8
2.1 Styrdokument och lagar.....	8
2.1.1 Lag om småbarnspedagogik – allmänna stadganden.....	8
2.1.2 Barnkonventionen.....	8
2.1.3 Grunderna för planen för småbarnspedagogik.....	9
2.2 Språk och identitet.....	10
2.3 Pedagogens roll.....	12
2.4 Samverkan mellan pedagoger och föräldrar	13
3 Forskningsansats och metod.....	15
3.1 Forskningsansats.....	15
3.2 Datainsamlingsmetod	15
3.3 Urval och genomförande	16
3.4 Databearbetning och analys.....	18
3.5 Reliabilitet och validitet.....	18
3.6 Etiska överväganden.....	19
4 Resultatredovisning	20
4.1 Föräldrarnas erfarenheter av sina barns tid i dagvård.....	20
4.1.1 Dagvårdsstarten med första barnet	20
4.1.2 Barnets välmående, utveckling och lärande	22
4.1.3 Verksamheten i dagvården.....	27
4.2 Föräldrarnas tankar kring möjligheterna i dagvården.....	29
4.2.1 Samarbete.....	29
4.2.2 Språk	30
4.3 Föräldrarnas tankar kring svårigheterna i dagvården	33
4.3.1 Bemötandet	33
4.3.2 Personalen.....	34

5 Diskussion	38
5.1 Resultatdiskussion	38
5.1.1 Erfarenheter av barnens tid i dagvård	38
5.1.2 Möjligheterna i dagvården	40
5.1.3 Svårigheterna i dagvården	41
5.2 Metoddiskussion	42
5.3 Avslutning	44
6 Litteratur	45
7 Bilagor	49

1 Inledning

Under 2000-talet har invandringen till Finland ökat, vilket har till följd att det finländska samhället har blivit allt mer mångkulturellt. År 2000 var inflyttningen till Finland 3,3 procent av befolkningen. År 2010 var inflyttningen 4,8 procent och året 2017 var inflyttningen 5,8 procent. Det är värt att notera att parallellt med inflyttningen sker även en utflyttning från landet. Den andel som flyttar från Finland ligger runt 3 procent. (Statistikcentralen, 2018.) Eftersom jag i denna studie är intresserad av personer som flyttar till ett annat land, skall fortsätta sitt liv där och lära sig ett nytt språk, beaktar jag inte utflyttningen. I våra största städer i Finland är andelen elever med invandrarbakgrund över hälften i en del finskspråkiga skolor. I de finlandssvenska skolorna är antalet mindre men andelen ökar hela tiden. Framför allt i Österbotten och i Nyland finns det elever med annat modersmål än svenska eller finska. År 2017 var finskan det största språket i Finland med 87,9 procent, svenskan utgjorde 5,2 procent samt övriga språk som utgjorde 5,4 procent. (Statistikcentralen, 2018.) Eftersom det talas så många olika språk i Finland påverkas samhället. Familjer flyttar hit med sina barn som börjar i dagvården. Det som utmärker Österbotten är arbetskraftsinvandringen. (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 6–7.) Den 31.12.2017 hade Finland en befolkningsmängd på 5 513 130 personer varav 384 123 personer hade utländsk bakgrund (Statistikcentralen, 2018).

”Barndagvården skall såvitt möjligt ordnas så att den erbjuder en för barnets vård och fostran lämplig vårdplats och fortgående vård under den tid av dygnet då sådan vård behövs” (Finlex, 25.3.1983/304). Detta betyder att barn med utländsk bakgrund har rätt till dagvårdsplats. Barnen börjar antingen i daghem, förskola eller skola. Barnen skall bl.a. lära sig om vår kultur och lära sig antingen finska eller svenska. Föräldrar med invandrarbakgrund förväntas stöda sina barn även om allting är nytt för föräldrarna. I min magisteravhandling betyder *barn med annat modersmål* de barn som varken har finska, svenska eller samiska som modersmål.

I min studie har jag fokuserat på föräldrar med invandrarbakgrund. Jag är intresserad av att synliggöra deras upplevelser, möjligheter och svårigheter när det gäller småbarnspedagogiken i Finland. Hur har de blivit bemötta på daghemmen? Vilka erfarenheter har de? Jag tycker det är viktigt att uppmärksamma detta ämne eftersom barn med annat modersmål blir allt vanligare på våra daghem, förskolor och skolor.

1.1 Val av forskningsområde

När jag gjorde min praktik på en förskola under min grundutbildning vid Åbo Akademi blev jag intresserad av barn med annat modersmål. Jag såg hos barnen en förväntan inför att få börja skolan men även stress bland barnen. De visste att de skulle börja skolan och snart bli tvungna att kunna och förstå det svenska språket. En del barn med annat modersmål hade press på sig hemifrån att lära sig språket. Målet med utbildningen för elever med invandrabakgrund är att ge personer som flyttar till Finland beredskap att fungera som jämbördiga medlemmar i det finländska samhället. Oavsett åldersnivå behöver så gott som alla elever som kommit från en annan kultur få lära sig rutinerna i den finländska skolan. (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 6–7, 13.)

Barn med annat modersmål har länge funnits inom dagvården, förskolan och skolan men det har skett en ökning de senaste åren. Det blir allt mer aktuellt att ha mångkulturella sammansatta barngrupper. Samhället förändras och det är viktigt att bli medveten om hur barn och föräldrar med invandrabakgrund tänker kring dagvården. Under den tid jag har jobbat med barn med annat modersmål har mitt intresse väckts för att undersöka vad föräldrarna med invandrabakgrund anser om dagvården i Finland. Får föräldrarna med invandrabakgrund påverka och vara delaktiga i verksamheten? Lyssnar daghemspersonalen på föräldrar med invandrabakgrund?

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med magisteravhandlingen är att undersöka vad föräldrar med invandrabakgrund har för tankar och syn på de daghem de har erfarenhet av i Finland. I min forskning har jag valt att fokusera på föräldrar med invandrabakgrund vars barn är i dagvård. Föräldrarna har även haft barn tidigare i dagvård.

Mina forskningsfrågor är:

4. Vilka upplevelser har invandrarföräldrarna av sina barns tid i dagvård?
5. Vilka möjligheter upplever invandrarföräldrarna att daghemstiden ger upphov till, utifrån att det är olika kulturer som möts?
6. Vilka svårigheter upplever invandrarföräldrarna att daghemstiden ger upphov till, utifrån att det är olika kulturer som möts?

1.3 Centrala begrepp

1.3.1 Invandrare

Invandrare är ”en person som flyttat till Finland och som vistas i landet med ett tillstånd som beviljats för annat än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse eller vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats uppehållskort..” (Finlex, paragraf 3.) Den vanligaste typen av invandring är arbetskraftsimmigration, där orsaken är att man har bättre möjligheter att få arbete och/eller högre lön än i hemlandet. En annan typ av invandring är flyktingimmigration, där orsakerna är t.ex. politiska, religiösa och/eller etniska förhållanden i hemlandet. (Socialstyrelsen, 1976, s. 10.)

Att få ett pass, medborgarskap och ett identitetskort är inte detsamma som en inre identitet hos en människa. Många invandrare kan inte välja sin egen bostad, vilket kan betyda att många bor i samma bostadsområde och barn med invandrarbakgrund kan vara på samma daghem och skolklasser. (Sjöwall, 1994, s. 16.)

I individens identitet finns kulturella, språkliga och religiösa normer (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 102). Integration ”är att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur stöds.” (Finlex, paragraf 3.) Invandraren skall bli bekant med samhället, veta sina rättigheter och skyldigheter samt att uppleva att han/hon är en i samhället (Puroaho & Leppänen, 2013, s. 10). Syftet med lagen om främjande av integration ”är att stödja och främja integration och invandrares möjligheter att aktivt delta i samhällsverksamheten i Finland. Lagens syfte är dessutom att främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper.” (Finlex, paragraf 1.)

1.3.2 Mångkulturellt

Från det latinska ordet cultura kommer ordet kultur, vilket betyder att odla. Kultur kan också vara ett begrepp för folk eller nation. (Salminen & Poutanen, 1997, s. 8–10.) Religionen fostrar oss till att bli en del av kulturen. Våra tidigare erfarenheter, vana att röra oss mellan olika kulturer, ålder, kön, utbildning samt vår sociala ställning påverkar oss. (Salminen &

Poutanen, 1997, s. 13, 25, 68, 74.) Stier (2004, s. 13) använder sig av begreppet kulturmöten. Kulturmöten berör alla människor både medvetet och omedvetet.

Om du vill lära dig simma, måste du gå ut i vattnet. Om du vill lära dig att leva i ett "vanligt" samhälle, måste du leva i det. (Saloviita, 2003, s. 26.)

Lunneblad (2009, s. 11) skriver att det mångkulturella samhället beskrivs annorlunda nu än förr. Idag poängteras kulturella, etniska och religiösa skillnader. Han vill lyfta fram att det inte finns någon entydlig definition av vad som menas med ett mångkulturellt samhälle. Puroaho och Leppänen (2013, s. 68) nämner att mångkultur är grupper med olika kulturella bakgrunder som lever parallellt i ett samhälle men mångkultur kan även innebära att skapa jämlikhet mellan dessa grupper. Att beskriva och att lära känna varandras kulturer finns i ett mångkulturellt perspektiv (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 100). Alla kulturer måste bli synliga i ett mångkulturellt arbete (Sjöwall, 1994, s. 88). Många daghem är mångkulturella. Den kultur som växer fram på daghemmen skapas av barnen, föräldrarna och pedagogerna. (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 100.)

2 Teoretisk bakgrund samt tidigare forskning

I det här kapitlet tar jag upp styrdokument och lagar och teorier om språket och identiteten, pedagogens roll samt föräldrasamverkan för att allt skall fungera i det mångkulturella samhället så att vi kan skapa daghem för alla. I denna magisteravhandling kommer jag att använda ordet pedagog för alla som jobbar på daghemmet dvs. lärare inom småbarnspedagogik, barnskötare, daghemsbiträde o.s.v. Detta val gör jag med tanke på att alla anställda på daghemmet jobbar med alla barn mer eller mindre.

2.1 Styrdokument och lagar

2.1.1 Lag om småbarnspedagogik – allmänna stadganden

Enligt lagen har barn med utländsk bakgrund rätt till dagvårdsplats. Dagvården ordnas och erbjuder för barnets vård och fostran en lämplig vårdplats. (Finlex, 25.3.1983/304.)

”Småbarnspedagogiken skall erbjuda alla barn likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogik, främja jämställdhet mellan könen samt ge färdigheter att förstå och respektera den allmänna kulturtraditionen samt vars och ens språkliga, kulturella, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund.”
(Finlex, 8.5.2015/580)

Det kan även ordnas transport för de dagvårdsbarn som är i behov därav. Barnet skall erbjudas trygga och varma människorelationer. Vårdplatsen skall stöda barnens föräldrar i deras uppgift att fostra och tillsammans med hemmen främja en balanserad utveckling av barnets personlighet. Dagvården skall vara en verksamhet som på ett mångsidigt sätt stöder barnets utveckling samt ha gynnsam uppväxtmiljö. (Finlex, 8.5.2015/580.)

2.1.2 Barnkonventionen

Barnkonventionen är FN:s konvention om barnets rättigheter och den godkändes 20.11.1989. Den består av 54 artiklar om barnets rättigheter. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto.) Barnkonventionen är de mänskliga rättigheterna för människor under 18 år. Finland har

godkänt barnkonventionen och den skall vara en utgångspunkt hos dem som jobbar med barn och unga i Finland. (Folkhälsan.)

Barnkonventionen har fyra viktiga huvudprinciper, såsom att alla barn är jämlika, barnets bästa prioriteras vid allt beslutsfattande, barnet har rätt till ett gott liv och barnets åsikter skall beaktas. Enligt min tolkning av konventionen är varje barn är unikt och skall värdesättas. I barnkonventionen står det även att inget barn får diskrimineras på grund av barnets eller dess föräldrars egenskaper, åsikter eller ursprung utan barnet har rätt att behålla sin identitet, sitt medborgarskap, sitt namn och sina släktrationer. Barnet har alltså rätt att vara sig själv och andra skall uppskatta och värdesätta barnets kompetens, för alla barn är olika. Man respekterar barnet som en individ när man beaktar barnets bästa och lyssnar på barnets åsikter och precis som barnkonventionen säger att barnet har rätt att fritt uttrycka egna åsikter i alla frågor som rör honom/henne, men man skall beakta barnet med hänsyn till dess ålder och mognadsgrad. Vid varje beslut som rör barnet skall barnets bästa prioriteras. (Barnkonventionen, årtal saknas.)

Barn som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar har rätt till sitt eget språk, sin egen kultur och sin egen religion. Flyktingbarn har rätt till skydd och hjälp oberoende av om barnen kommer ensamma eller tillsammans med föräldrarna eller någon annan. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto.) Varje barn skall respekteras oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska åskådning eller annan livsåskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom eller handikapp. Alla barn har rättigheter. (Englundh, 2009, s. 48).

1.3.3 Grunderna för planen för småbarnspedagogik

Syftet med småbarnspedagogik är bl.a. att främja en helhetsmässig uppväxt, utveckling och hälsa enligt barnets ålder och utveckling. Pedagogerna skall stödja barnets förutsättningar för lärande och främja ett livslångt lärande samt ordna varierande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i bl.a. barns lek. Barnen skall ha en trygg och hälsosam miljö där man skall främja likabehandling och jämställdhet samt förstå och respektera vars och ens språkliga, kulturella, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund. Småbarnspedagogen skall utveckla barnets förmåga till samverkan och växelverkan, främja barnet att delta i

kamratgruppen samt vägleda barnet att få respekt för andra människor. (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 16.)

Vårdnadshavarna bär huvudansvaret för fostrandet av sina barn men småbarnspedagogiken stödjer och kompletterar hemmets fostran. Uppdraget är att i samarbete med vårdnadshavarna främja barnets helhetsmässiga uppväxt, utveckling och lärande. Vårdnadshavarna har rätt att få information om målen och verksamheten inom de olika verksamhetsformerna av småbarnspedagogik. Vårdnadshavarna har möjlighet att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvärderingen. (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 7, 14, 16.)

Barnen har rätt till en god och trygg barndom. Varje barn är unikt och värdefullt och alla barn har rätt att bli hörda och sedda. Mångfalden skall respekteras. Det är viktigt att visa en respektfull inställning till mångfalden av familjer och familjers olika språk, kulturer, åskådningar, religioner och traditioner. Varje barn skall få känna att den egna familjen är värdefull. (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 20–21.)

2.2 Språk och identitet

Språket är en del av barnets identitet. Barnets språkutveckling och identitetsutveckling går hand i hand (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 73). När barnet börjar i tidig ålder på daghemmet har daghemmet goda möjligheter att stimulera det i en språklig miljö som kan utgöra ett komplement till föräldrarnas språkstimulering (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 201). Det är en gåva att vara flerspråkig (Bergström, 2013, s. 286). En del daghem är mer flerspråkiga än andra. En orsak till att föräldrarna väljer att placera sitt barn i ett flerspråkigt daghem är att föräldrarna anser att det är viktigt att deras barn får träffa andra barn från samma kultur med samma språk, vilket gör att de känner en gemenskap. (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 130.)

Alla i personalen är språkliga modeller för barnen (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 32). Pedagogerna skall möta varje barn efter barnets förutsättningar samt bygga en relation till varje barn (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 193). Att arbeta och lära sig flera språk förutsätter att pedagogerna har kunskap om vad barnet kan på sitt förstaspråk. Allt lärande hos barn kan underlätta om barnet har kunskaper både i det egna modersmålet och i det svenska

språket (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 16). Barnen skall få utveckla båda språken (Sjöwall, 1994, s. 120, 139). Den sociala samvaron är betydelsefull för barnets språkliga utveckling ur ett pedagogiskt perspektiv (Svensson, 1998, s. 74). För att barnet skall kommunicera så naturligt som möjligt på sitt andraspråk är trygghet och ett positivt klimat två förutsättningar för att detta skall ske (Björklund, Kaskela-Nortamo, Kvist, Lindfors & Tallgård, 2005, s. 16). Det är viktigt att också gradvis bekanta sig med det andra inhemska språket finska för att stödja elevens integrering i samhället (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 17).

Barnen skall även få uppleva skillnaden mellan rikssvenskan och finlandssvenskan, så att inte barnen blockeras när de hör något som inte låter som det språk pedagoger pratar (Björklund, Kaskela-Nortamo, Kvist, Lindfors & Tallgård, 2005, s. 22).

Tvåspråkighet kan definieras på många olika sätt beroende på vad man utgår ifrån t.ex. språkbakgrunden, språkfärdigheten, identiteten eller hur språken används (Oker-Blom, Sandvik & Hyvönen, 2003, s. 34). För barnet är det betydelsefullt, speciellt för barnets identitet att det lär sig de två kultursystemen som språken representerar (Svensson, 1998, s. 189).

Att lära sig språk är att lära sig kultur, dvs. väljer man bort ett språk väljer man också bort den kultur som representerar språket. Om barnet inte vill prata ett språk har det ofta med identitet att göra och barnet vill inte vara annorlunda. En del människor känner att de måste välja bort sitt modersmål för att inte förknippas med t.ex. en hatad grupp. (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 33, 35, 53, 48.) Det kan uppstå konflikter i hemmet pga. skillnaderna mellan kulturerna och föräldrarna kan känna att de förlorar sina barn till den finländska kulturen (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 80).

Familjens språk är viktigast eftersom familjen är den viktigaste gruppen för barnet (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 30, 48). Barn kan lära sig flera olika språk om personerna som står barnet nära pratar olika språk. (Ladberg, 1999, s. 15.) Kärlek och vänskap är starka skäl för barnet att lära sig ett språk. Om barnet inte bli förstått på sitt eget språk kan barnet bli otryggt. Otrygghet kan göra att ett barn har svårare att lära sig. Barnet behöver komma in i kamratgruppen för att lära sig språket. När barnet får höra språket i olika miljöer och sammanhang får det ett bredare ordförråd. (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 11–21, 49.)

Att förstå språket och att själv tala språket är två olika saker. Vi förstår alltid mera än vad vi själva kan producera dvs. förståelsen kommer först. Barn lär sig språk på olika sätt (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 24, 38.) Några börjar prata när de kan endast några ord medan andra är tysta och "lyssnar in" språket innan de börjar tala (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 24, 38). För att individen skall utvecklas språkligt är utgångspunkten individens egen aktivitet enligt Piaget och Vygotsky (Svensson, 1998, s. 29).

2.3 Pedagogens roll

Barnomsorgspersonalen och lärarna kan vara de enda inhemska kontakterna till det nya landet. Den uppfattning som invandrarföräldrar och deras barn får av pedagogerna har stor betydelse för deras intryck av det nya landet (Sjöwall, 1994, s. 17.) Pedagoger är viktiga förebilder för landet. Pedagogernas uppdrag är att få alla att känna sig välkomna som de är, samt att vinna föräldrars och barns förtroende. Föräldrar med ett annat modersmål uppskattar pedagogernas försök till kommunikation på flera olika sätt. De anser att det är den goda viljan som räknas. (Bozarslan, 2010, s. 16–17.) Med hjälp av frågor är det bra att kontrollera om den andra har förstått vad som har sagts. Det viktiga är att motparten uppfattar vad som sägs. (Salminen & Poutanen, 1997, s. 72.) Kroppsspråket, konkreta föremål och bilder är viktiga och bra hjälpmedel i kommunikationen (Björklund, Kaskela-Nortamo, Kvist, Lindfors & Tallgård, 2005, s. 19).

Det är viktigt att ha positiva förväntningar på barn med en annan kulturell bakgrund samt att satsa på deras språkliga utveckling (Bozarslan, 2010, s. 113). När pedagoger tar med det mångkulturella i verksamheten, miljön och i arbetet utvecklar barnen en förståelse för individers olika bakgrunder (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 95). När andra barn får möta barn med olika kulturell bakgrund på ett naturligt sätt motverkas framtida främlingsfientlighet (Bozarslan, 2010, s. 110).

Persson (2010, s. 15–16, 44, 63–64, 76, 120–121) skriver att pedagogerna har en stor inverkan på barns framtid. Relationen mellan pedagogen och eleven/barnet har betydelse för lärandet och utvecklingen och t.ex. i undervisningen kunde man förbättra arbetssättet genom att bättra se barnet, göra en mera kritisk granskning av sig själv som pedagog och bli mera medveten om demokratiska frågor.

Korczak (2002, s. 53–54) säger att man skall respektera barns okunnighet. Pedagogerna skall utgå ifrån vad barnet kan och jobba utifrån det. Oker-Blom, Sandvik och Hyvönen (2003, s. 29) vill även betona att oavsett vilken språkbakgrund barnen har skall pedagogerna stödja och utveckla barnens språkliga kompetens. Pedagogerna skall möta och utmana varje barns språkutveckling oberoende var dessa befinner sig i utvecklingen (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 73).

Det är viktigt att uppmärksamma barnets språk, ursprung och familj. Det förmedlar till barnet att pedagogerna värdesätter barnets ursprung (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 57). Bozarlan (2010, s. 114) lyfter fram att pedagogernas syn på barnets ursprungskultur är viktig om barnet skall känna sig tryggt i att tillhöra två kulturer. Sjöwall (1994, s.18) skriver att barn med invandrarbakgrund behöver då inte låtas vara någon annan eftersom personalen uppmärksammar och intresserar sig för deras bakgrund samt att de stöder dem i deras bikulturella utveckling.

När tryggheten finns som grund finns det goda förutsättningar för pedagogerna att skapa aktiviteter för barnen i deras vardag så barnen stimuleras och utvecklas (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 23, 152). Pedagogernas uppgift är att utgå från barnets perspektiv när de riktar lärandet mot de mål den pedagogiska verksamheten eftersträvar (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 27)

2.4 Samverkan mellan pedagoger och föräldrar

Daghemmet och hemmet skall stödja barnen till ansvarsfulla människor och medborgare. Föräldrarna skall känna sig trygga att lämna barnen på daghemmet. Det är viktigt att bygga en bra och nära föräldrasamverkan för att nå hög kvalitet på daghemmet. (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 32.)

När det är svårt att hitta ett gemensamt språk mellan förälder och pedagog är det bra med en tolk så att båda parter verkligen förstår varandra, annars kan den viktiga kommunikationen bli lidande och i värsta fall leda till misstro och missförstånd mellan föräldrar och personal (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 129–130).

Om pedagogen visar intresse för förälderns kompetens och bakgrund känner sig föräldern sedd och respekterad. Det är viktigt att möta föräldrar med respekt för deras erfarenheter och

beslut samt att stötta dem. Pedagoger skall skapa ett sådant förtroende till föräldern att föräldern själv kan komma och be om råd av pedagogerna. (Norell Beach, 1995, s. 61, 71, 73.) Förståelse och respekt är avgörande för ett gott samarbete mellan daghem och familjer (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 129).

Barnet kan ha svårigheter att knyta till någon annan om barnet har upplevt trauman (Larsson, 2009, s. 12). Barnets behov av bekräftelse, omsorg och trygghet kan hotas om föräldrar har trauman, sorg eller depression. Barnen har svårt att vara känslomässigt tillgängliga. (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 132.) Ingen vet vad barnen har i sina ”ryggsäckar” dvs. vilka erfarenheter barnen bär med sig (Larsson, 2009, s. 127).

3 Forskningsansats och metod

Syftet med magisteravhandlingen är att undersöka vad föräldrar med invandrabakgrund har för tankar och syn på de daghem de har erfarenhet av i Finland. I studien har jag fokuserat på vilka upplevelser, möjligheter och svårigheter invandrarföräldrarna möts av i dagvården.

3.1 Forskningsansats

I min studie vill jag ta reda på hur invandrarföräldrar ser på sina barns situation på daghemmen. Jag valde fenomenologi som min forskningsansats. Jag som forskare vill att mina informanter beskriver sina upplevelser av ett fenomen med egna ord (Stukát, 2011, s. 38). Jag som forskare vill ha olika människors erfarenheter för att få olika perspektiv (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, 2014, s. 3). Analysarbetet sker stegvis. Först sker renskrivningen (transkriberingen) av intervjuerna och sedan blir det upprepande läsningar av materialet för att finna likheter och skillnader i intervjuerna. Därefter kategoriseras materialet. (Stukát, 2011, s. 38.)

3.2 Datainsamlingsmetod

Enligt Magne Holme och Krohn Solvang (1997, s. 75) skall forskaren fundera på vilken metod som passar bäst i undersökningen. Forskaren kan antingen utföra sin forskning genom en kvantitativ eller en kvalitativ undersökning (Jacobsen, 2007, s. 47). I denna magisteravhandling har jag valt att göra en kvalitativ undersökning med intervju som datainsamlingsmetod. I Carlsson (1991, s. 9) hävdar Bogdan och Taylor (1975) att i en kvalitativ undersökning ges mer beskrivande data, såsom människans egna skrivna eller talade ord eller genom observation av t.ex. människans beteende. Hartman (1998, s. 239) skriver att genom en kvalitativ undersökning vill man nå en förståelse för hur människan upplever sin situation. Jacobsen (2007, s. 56) är inne på samma spår genom att påpeka att i en kvalitativ undersökning fångar forskaren människors tolkningar och förståelser i en viss situation. Det var en annan orsak till att jag valde en kvalitativ undersökning.

Det är mycket att tänka på kring frågorna såsom vad man kan fråga om och hur man kan ställa frågorna så att inte flera frågor ingår i en fråga. Jag har valt att inte ta med attityd- eller åsiktsfrågor som innehåller ord såsom alltid, ofta, sällan och aldrig eftersom denna typ av frågor är tolkningsfrågor för varje person (Trost, 2012, s. 65, 69, 79). Forskaren skall samla in data på ett så öppet sätt som möjligt och försöka styra data så lite som möjligt utan förutfattade meningar och förväntningar. Forskaren skall garantera att informationen är relevant, riktig och reflekterar verkligheten. (Jacobsen, 2007, s. 49.)

3.3 Urval och genomförande

Det var svårt att välja datainsamlingsmetod eftersom jag måste tänka över eventuella hinder och konsekvenser mina datainsamlingsmetoder för med sig pga. att mina informanter har ett annat modersmål. Tack vare tips från min handledare beslöt jag att ha intervju som min första datainsamlingsmetod. Mina informanter har varit kortare och längre tid i landet. Jag har själv den erfarenheten att många föräldrar inte tror att de kan det svenska språket och kanske blir skrämnda av ordet intervju, vilket i så fall gör att många inte ställer upp. Detta beror förstås på individen. Först hade jag tänkt använda enkät som datainsamlingsmetod men beslöt slutligen att använda intervju. En orsak till att jag valde intervju är att jag som forskare kan be informanterna att förklara vad de menar och fråga upp oklarheter.

Min studie gjordes i Svenskfinland. Först tog jag kontakt med barnomsorgscheferna/-ledarna i städerna/kommunerna. Jag skickade epost till dem men anhållan om forskningstillstånd. (Se bilaga 6) Det var viktigt att få tillstånd av dem innan jag påbörjade processen. Efter godkännande tog jag kontakt med invandrarkoordinatorn som gav mig stöd och råd i min kommande process. Eftersom jag själv har jobbat i Österbotten så visste jag var jag skulle börja. Det fanns flera namn på min lista över eventuella informanter. Jag valde medvetet olika nationaliteter. Jag tog kontakt med informanterna via ett textmeddelande per telefon. I textmeddelandet berättade jag om mig själv, min magisteravhandling och min önskan om deras deltagande i forskningen. En del besvarade mitt meddelande och en del ringde jag upp efter några dagar och bokade tid. Vi kom överens om en plats för intervjun. Jag blev hembjuden till några av informanterna.

En del av informanterna tackade nej av olika orsaker. Några ansåg att de inte hade någonting att bidra med, andra tackade nej pga. språksvårigheter och en del ville helt enkelt inte delta.

Det fanns några som trodde att jag ville intervjua dem om hur det var att komma till Finland. När jag berättade för dem vad intervjun handlade om blev de genast lättade och kunde ställa upp. Det visade sig att det är väldigt känsligt för dem hur och varför de kom till Finland. Jag hade till och med bokat tid med somliga men ändå dök de inte upp eller så kunde de skicka meddelande att de hade fått förhinder en halvtimme före träffen. Det var väldigt svårt att få ihop elva personer som hade barn i dagvård och som kunde det svenska språket så bra att de kunde ställa upp i en intervju. Det tog tre månader från första intervju till att jag hade den sista intervjun. Jag fick förlängt forskningstillstånd till januari 2016. Alla fick samma frågor och intervjuerna skedde mellan november 2015 och januari 2016. Jag valde att inte sända ut intervjufrågorna på förhand eftersom jag ville få så spontana svar som möjligt.

Mina informanter kommer från Europa och Asien och har tre gemensamma nämnare. Alla är födda i ett annat land, alla har barn inom dagvården och alla har kommit hit till Finland av olika orsaker. Deras barn är antingen födda här i Finland eller i ett annat land. Av elva barn började sex barn i dagvården när de var ett år eller yngre. En del av mina informanter har erfarenhet av dagmammor eftersom deras första barn började hos en dagmamma. Alla informanter är mammor fast jag även tog kontakt med fyra pappor. Intervjusituationerna var avslappnade och vi förde en gemensam diskussion. Informanterna visade intresse för min forskning och under intervjuens gång delade många av informanterna med sig av olika situationer. Jag upplevde att de hade förtroende för mig. Den längsta intervjun blev en och en halvtimme. Under den intervjun kom väldigt mycket annat med som jag inte kunde ta med i min avhandling eftersom det inte berörde min forskning. Den kortaste intervjun blev en halvtimme men jag kände att jag ändå fick svar på mina frågor.

Vid varje intervjutillfälle berättade jag om mig själv, om intervjuens uppbyggnad samt om intervjuens syfte. Jag berättade att allt som sägs är konfidentiellt och att all information stannar hos mig. Jag fick deras tillåtelse att banda in intervjuerna och jag informerade om att jag kommer att radera inspelningarna. Alla mina nitton intervjufrågor är utformade utifrån mitt syfte och mina forskningsfrågor. (Se bilaga 6)

3.4 Databearbetning och analys

Målet är dels att ta reda på vad föräldrar med invandrabakgrund har för tankar och syn på de daghem som de kommit i kontakt med i Svenskfinland, dels att få veta vilka svårigheter, möjligheter, erfarenheter och förväntningar föräldrar med invandrabakgrund har. Analysarbetet sker stegvis. Först sker renskrivningen (transkriberingen) av intervjuerna och sedan blir det upprepande läsningar av materialet för att finna likheter och skillnader i intervjuerna. Därefter kategoriseras materialet. (Stukát, 2011, s. 38.)

Jag spelade in varje intervju och efteråt transkriberade jag ord för ord varje intervju. Det var arbetskrävande eftersom informanterna inte hade korrekt svenska vilket gjorde att jag blev tvungen att lyssna och anteckna lite åt gången för att få med varje ord. Eftersom materialet är inspelat kunde jag som forskare gå tillbaka och lyssna på bandet om något blev oklart. På det sättet kunde även reliabiliteten stärkas. Jag tyckte det var extra viktigt med inspelat material med tanke på att mina informanter har ett annat modersmål och för att undvika missförstånd och oklarheter. För att skydda mina informanters identitet har jag valt att koda informanternas citat med en bokstav och en siffra. Det är viktigt att påpeka att mina informanter inte kände till varandra.

Jag fick mycket material till min forskning. När jag hade läst alla svaren på fråga ett såg jag ett mönster. Flera hade svarat ungefär likadant vilket gav mig en idé. Jag kunde sammanfatta alla svar på fråga ett på ett papper. Detta gjorde jag på alla frågor och utifrån svaren fick jag se om de tyckte olika eller lika. I min resultatredovisning har jag en rubrik som motsvarar min forskningsfråga. Rubriken beskriver vad stycket handlar om och i stycket finns övergripande kategorier som besvarar rubriken. I mina beskrivningskategorier beskriver jag mera ingående vad jag menar med varje övergripande kategori. (Se bilaga 6)

3.5 Reliabilitet och validitet

Med reliabilitet menas att tillförlitlighet av mätningen är stabil (Trost, 2012, s. 61, 63). Som forskare använde jag mig av enkla, begripliga och vanliga ord i intervjufrågorna, vilket gör att reliabiliteten höjs (Trost, 2012, s. 63). Reliabiliteten höjdes genom att alla informanter fick samma frågor. När en undersökning är rätt utförd innebär det att den är reliabel. Reliabiliteten

eller tillförlitligheten är hög om t.ex. flera forskare har använt samma material och kommer fram till samma resultat. (Thurén, 2009, s. 26, 34.)

Validitet menas att frågan skall mäta det den är avsedd att mäta (Trost, 2012, s. 61, 63). Intern validitet visar om data och de slutsatser forskaren har tagit fram är sanna (Jacobsen, 2007, s. 155). Utomstående personer läste igenom forskningsfrågorna samt intervjufrågorna för att säkerställa validiteten dvs. att jag ställde frågor som var relevanta för mitt syfte. Med validitet menas att man verkligen har undersökt det man menade undersöka. (Thurén, 2009, s. 26, 34.)

3.6 Etiska överväganden

Moral och etik är två saker som ofta blandas ihop. Moral syns i våra handlingar som vi utför medan etik behandlar sådant som är rätt och orätt och gott och ont. Etiken syns i det människor uttrycker. (Olivestam & Thorsén, 2000, s. 59.)

I magisteravhandlingen kommer varken föräldrarnas namn, barnens namn, daghemmens eller ortens namn att nämnas, vilket även meddelades informanterna. Endast jag som forskare får behandla informationen jag har fått in och när magisteravhandlingen är godkänd kommer jag att förstöra all information och text. Det är frivilligt att delta i min undersökning och det är omöjligt att identifiera enskilda personer (Jacobsen, 2007, s. 25).

Som forskare har jag full respekt för mina informanter. De har anlänt till ett annat land av olika orsaker. Deras åsikter påverkas av deras upplevelser. Jag är glad att de vågade ställa upp trots att svenskan inte är deras modersmål och att de bjöd på sig själva. Jag som forskare måste följa min pliktetik, att inte avslöja känslig information och att hålla mina löften. Varje undersökningssperson är en unik medmänniska. (Olivestam & Thorsén, 2000, s. 68–69, 76.) Ju känsligare forskningsämnet är, desto mer måste forskaren bevara och skydda undersökningsspersonens privatliv (Jacobsen, 2007, s. 21, 24).

4 Resultatredovisning

I detta kapitel kommer jag att summera de svar jag har fått av mina informanter. Jag har intervjuat 11 personer som jag har valt att koda M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10 och M11. M står för mamma. Jag hade tre forskningsfrågor och jag har valt att besvara forskningsfrågorna i samma ordningsföljd. Utgående från mina forskningsfrågor har jag kategoriserat svaren i övergripande kategorier. Utifrån den övergripande kategorin har jag gjort beskrivningskategorier. Beskrivningskategorierna görs tydligare med hjälp av citat från mina informanter. (Se bilaga 6)

4.1 Föräldrarnas erfarenheter av sina barns tid i dagvård

Min första forskningsfråga löd: Vilka upplevelser har föräldrarna med invandrarbakgrund av sina barns tid i dagvård? Mina informanter har delat med sig av sina erfarenheter av deras barns tid i dagvård. Jag har valt att sammanfatta mina informanters svar med tre övergripande kategorier: dagvårdsstarten med första barnet, barnets välmående, utveckling och lärande samt verksamheten i dagvården.

4.1.1 Dagvårdsstarten med första barnet

Utifrån informanternas svar om dagvårdsstarten visade det sig tydligt att de inte kände till personalen eller verksamheten, vilket blev en beskrivningskategori. Många frågor uppstod vid dagvårdsstarten. Utifrån svaren har dagvårdsstarten med första barnet fyra beskrivningskategorier: kände inte till personalen eller verksamheten, att det var lätt med första barnet, att det var svårt med första barnet och att första barnet var för ungt. De flesta informanter upplevde det svårt att lämna sitt barn i dagvård medan ett fåtal tyckte det var lätt. Barnet anpassade sig bra i miljön så det gjorde det lättare för mammorna. De flesta upplevde det svårt och jobbigt, speciellt när man inte kände till personalen eller verksamheten. Finland var ett främmande land så allt var nytt. Nu efteråt upplever en del av mina informanter att barnet var för ungt för dagvård. Av olika orsaker var barnet tvunget att börja i dagvård, vilket flera mammor ångrar.

1 Kände inte till personalen eller verksamheten

Många mammor kände inte till personalen och de var inte vana med folk härifrån, vilket gjorde dem oroliga i början av dagvårdstiden. Det uppkom många funderingar kring dagvårdsstarten pga. okunskap bl.a. då dagmamma var ett nytt begrepp. Hur är en dagmamma och vad gör hon? Begreppet dagmamma var inte allmänt känt i en del länder utan där fanns det endast daghem.

Hur skall det gå till? Hur är personalen? Hur tar de emot mig och mitt barn? [...] Det var sådana saker jag funderade på. (M10)

Vi kände inte igen systemet. Hur fungerade det? Ingen berättade för oss arbetskraftinvandrarna, så det vara bara att lämna barnet men man visste inte vad de gjorde[...] (M1)

Annat som mammorna funderade kring var att de inte visste något om daghemmets verksamhet eller att inskolning ens existerade. Många upplevde det konstigt och svårt att lämna sitt barn på daghem eller hos en dagmamma man inte känner. En mamma berättade att man inte visste om det var ett bra eller dåligt daghem. Det kändes som ett lottospel. Det var en ganska orolig tid och de visste inte vad de kunde förvänta sig.

2 Det var lätt med första barnet

Två av elva mammor upplevde det lätt att lämna sitt barn i dagvård. Den ena mamman tyckte det var konstigt men lätt tack vare att barnet hade lätt att finna sig i olika situationer. Den andra mamman upplevde att det var lätt att lämna sitt första barn på daghemmet. Mamman kunde bra svenska och hade bott i staden/kommunen i nästan 20 år.

3 Det var svårt med första barnet

De nio andra mammorna upplevde antingen att det var svårt, oroligt eller jobbigt och några hade även dåligt samvete. Några mammor berättade att de grät den första tiden barnet skulle börja i dagvård. Det uppkom rädsla över hur det skall gå för barnet och hur de skall våga

lämna sitt barn i dagvård. Allt är svårt i början speciellt i ett främmande land. Både barn och föräldrar är nervösa den dagen barnet skall börja i dagvård. Allt är nytt.

4 Första barnet var för ungt

Flertalet barn började i dagvården vid 9–10 månaders ålder, vilket några mammor ångrar. De tyckte barnet var för ungt för dagvård.

Jag kan inte vara hemma med mitt barn. Jag måste studera svenska så jag kan hitta ett jobb. (M9)

De största orsakerna till att barnet började i dagvård var att mammorna inte hade några andra val än att börja studera eller att börja jobba pga. ekonomin. Två andra orsaker att börja i dagvård var att de blev erbjudna bra jobb som de inte kunde tacka nej till och att det fanns osäkerhet bland föräldrarna angående föräldrarollen. Mammorna tänkte att det är bättre om barnet var i dagvård för personalen var bättre på att sköta deras barn.

4.1.2 Barnets välmående, utveckling och lärande

Utifrån informanternas svar om sina erfarenheter av sina barns tid i dagvård uppkom även barnets välmående, utveckling och lärande som en övergripande kategori. Barnets välmående, utveckling och lärande har två underkategorier: barnets sociala välmående och barnets egna välmående. Enligt informanterna är det sociala välmåendet viktigt. Det är viktigt att barnet umgås med andra barn för sin utveckling och att barnet har kompisar. Det är bra att kulturer speglas i dagvården. Barnen lär sig i ung ålder att alla är olika och de får ta del av olika kulturer. Det är även viktigt med barnets enskilda välmående där tryggheten är viktig i dagvården. Alla skall känna sig trygga i dagvård, både föräldrar, personal och barn. Det är viktigt att visa att alla har lika mycket värde och alla skall behandlas lika men ändå komma

ihåg att barnen har olika rutiner och beteende. Informanterna vill att barnet skall lära sig att komma in i samhället och bli accepterat. Barnen skall lära sig de sociala koderna och klara sig i samhället. En del av informanterna sade att det är viktigt att komma ihåg att daghem är ett daghem och ingen skola.

A Barnets sociala välmående

Utifrån informanternas svar om barnets sociala välmående har jag format fyra beskrivningskategorier: barnet skall lära sig sociala färdigheter för att komma in i samhället, viktigt att få umgås med andra barn och att ha kompisar, att andra kulturer möts på daghemmet och att den finländska kulturen utövas i dagvård. Informanterna ansåg att det är viktigt för barnen att umgås med andra barn för sin utveckling. De lär sig av andra och tillsammans med varandra.

1 Barnet skall lära sig sociala färdigheter för att komma in i samhället

Mammorna önskar att deras barn skall lära sig att komma in och klara sig i samhället. Barnet skall lära sig att uppföra sig och visa hänsyn till andra. Sociala färdigheter är viktiga kunskaper. Barnet skall lära sig att dela med sig, följa regler, lära sig rutiner samt lära sig rätt och fel. Barnen skall vara förberedda för förskolan, nämner mammorna.

Barnet skall utvecklas rätt, att lära sig rätt och fel och visa hänsyn till andra. Det tycker jag personalen har gjort med mina barn. (M5)

Det är viktigt att barnen skall vara på dagis för deras utveckling. [...] Barnen skall lära sig regler, lära sig andra kulturer och vänta på sin tur. [...] Personalen hjälper mig att uppfostra mina barn. (M3)

Mammorna nämner att barnen lär sig mera i dagvård än hemma. Det är bra för barn när de går i dagvård. De lär sig mycket på daghemmet, precis som man lär sig i skolan. Däremot påpekar de att daghemmet ändå bara är ett daghem. Det är ingen skola och mammorna upplever att

barnen inte får vara barn. Daghemmet fostrar barnet, vilket är bra eftersom föräldrarna inte har så mycket tid att fostra barnet som de borde.

2 Viktigt att få umgås med andra barn och att ha kompisar

Många mammor anser att det är viktigt för barn att umgås med andra barn eller att umgås med jämnåriga för deras utveckling. Barnen utvecklas tillsammans med andra och lär sig av andra. Barnen lär sig att vara sociala med andra. Det är viktigt att barnen skall känna sig bekväma med andra barn i gruppen och att barnen blir accepterade i gruppen. För barns lärande är det viktigt att umgås med andra barn säger mammorna.

Jag tycker man skall vara med sina jämnåriga. Vi vill ju ha egna vänner så då tycker jag att mitt barn också skall ha vänner. (M8)

Mammorna säger att deras barn har kompisar och barnet har tagits bra emot av andra barn. Det är viktigt att barnet har kompisar på daghemmet. En känsla av att man är helt ensam och att man inte har någon vän kan följa en hela livet.

3 Att andra kulturer möts på daghemmet

De flesta mammor säger att de inte ser något problem med att olika kulturer möts på daghemmet. Mammorna tycker att det fungerar bra på daghemmen och att personalen har lyckats bra och fått det att fungera med olika kulturer på daghemmen.

Det har aldrig varit något problem eller någonting [...] att någon har sagt någonting eller åtminstone inte vad jag har hört [...] så det känns riktigt bra. (M6)

Det framkom att det är positivt med flera kulturer på samma plats eftersom det är bättre att lära känna andra kulturer från början. Det är en rikedom för barn att olika kulturer möts och på så sätt visa att alla är olika och att det inte är någon skillnad på människor. Personalen ser ingen skillnad på barnen. Det enda skillnaden är att barnen har olika modersmål.

4 Att den finländska kulturen utövas i dagvård

Mammorna uppskattar när den finländska kulturen speglas och utövas i dagvården. Eftersom alla mina informanter är invandrare känner de inte till den finländska kulturen.

Svenska och finländska traditioner som vi inte har hemma t.ex. olika högtider, bakverk och sånger [...] Invandrarbarn känner inte till alla finländska traditioner. (M11)

Mammorna kan inte lära sina barn allt som är vanligt i Finland. Det är inte lätt när barnen önskar sig någonting och mammorna inte vet vad de pratar om. Mammorna känner inte till finländska sånger, låtar, kända figurer eller lekar som är vanliga i Finland. De har fått bra hjälp av personalen.

B Barnets egna välmående

Utifrån informanternas svar om barnets enskilda välmående har jag format två beskrivningskategorier: att barnen är trygga på daghemmet och att barnen skall behandlas lika men ändå respektera olikheter. Informanterna ansåg att barnen är trygga i dagvården. Alla skall vara trygga: föräldrar, barn och personal. Det skall vara en trygg plats. Det är viktigt att barnen behandlas lika och att alla är lika mycket värda. Alla är olika och barnen har olika rutiner och beteenden av olika orsaker.

1 Att barnen är trygga på daghemmet

Alla mammor har en positiv känsla när de lämnar sitt barn i dagvård. Många anser att tryggheten på daghemmet är det viktigaste. Det skall vara tryggt både för barnen och för personalen.

Jag är tacksam att det finns daghem och jag tycker att det känns riktigt bra och tryggt. [...] Jag känner trygghet när jag lämnar barnet. (M5)

Daghemmet är en plats som barnen trivs på, där barnen har det bra och är trygga. Mammorna kan se på sina barn att de mår bra. Det är även en trygghet när de känner personalen. Mammorna är trygga tack vare att de vet hur det fungerar och vad de gör på daghemmet.

2 Att barnen skall behandlas lika men att olikheter respekteras

En del mammor nämnde att det är viktigt att barnen behandlas lika och att alla har lika värde. Barnen skall veta att folk är olika och det är bra. Det är personalens uppgift att göra så att barnen trivs på daghemmen. Det är viktigt att barnen får vara sig själva och att barnen hör till gruppen. Några mammor sade att personalen borde hitta på något annat än julfest pga. religionen.

Flera mammor uppgav att det är viktigt att tänka på barnen, varifrån barnen kommer och på barnens kultur. Det är viktigt att förstå att barnen ett annat modersmål eller har en annan kultur. Personalen kan ta reda på och ha förståelse till varför en del saker skall göras på ett visst sätt. En del barn kan även ha upplevt och sett saker som inte alla har upplevt.

[...] det skall inte heller spela någon roll varifrån man kommer. [...] att personalen försöker ta in barnet i samhället så att barnet känner sig med i gruppen. [...] Jag är 100 procent säker på att varje barn har någonting i sitt bagage. Ha lite tålamod med vissa utländska barn. (M10)

Mammorna nämner barnens beteende samt rutiner. Barn med annat modersmål eller en annan kultur har andra rutiner t.ex. med godisätandet och sovandet. En del barn kan vara mera högljudda än andra. Mammorna sa att man kan se en viss skillnad i olika beteenden, t.ex. vid skämtande och vid användning av svärord. Det framkom även att när språket inte fungerar kan barnen t.ex. börjar knuffa varandra men de menar inget illa med det. Personalen skall tänka på att förklara mera och visa allt tydligt för barn med annat modersmål.

4.1.3 Verksamheten i dagvården

Utifrån informanternas svar om verksamheten i dagvården har jag definierat tre beskrivningskategorier: att mammorna är nöjda med verksamhetens innehåll och med personalens arbete, ett bra första mottagande och bättre möjligheter för personalen. Det uppskattades att någon i personalen kunde enstaka ord eller fraser på deras modersmål. Mina informanter önskade att personalen skall få bättre möjligheter såsom att få mer personal samt bättre utrymmen. Informanterna är tacksamma att dagvård finns och ser positivt på dagvård. De är nöjda med verksamhetens innehåll och med personalens arbete och det skulle vara problem om dagvård inte existerade.

1 Nöjda med verksamhetens innehåll och med personalens arbete

Mammorna är nöjda med innehållet i dagvården. Själva programmet i dagvården är bra. De gör mycket på kort tid och personalen har många fina idéer. Mammorna är tacksamma att det finns dagvård och det skulle bli problem om det inte fanns dagvård. Barnen kommer att vara i dagvård i något skede av sin livstid.

Jag tror inte att finländare heller förstår hur det känns att jobba på daghem. Det är inte lätt. De måste tänka på allt. [...] De har tystnadsplikt [...] Jag litar på dem då jag säger något. [...] Jag vet att de inte säger någonting. (M7)

Det är inte enkelt att jobba med barn. [...] De är duktiga. [...] Det finns vissa föräldrar som tänker att mitt barn kan aldrig göra någonting fel. Det kan bli jobbigt för personalen. (M5)

Mammorna har respekt för personalen. Några lovord som uttrycktes var att personalen är underbara och att de beundrar personalen. Mammorna är nöjda med personalen och upplever att de kan berätta allt för dem. Personalen är kunniga människor som är duktiga och gör ett bra jobb. Personalen hjälper dem att sköta sina barn. Några mammor nämner att det inte är lätt att jobba med barn och att man måste ha tålamod.

2 Ett bra första mottagande

Sex mammor säger att det var ett bra första mottagande. Det var fint, tryggt och lugnt. Personalen var glad, vänlig och visade barnet uppmärksamhet. Personalen skickade meddelanden efter att föräldern har lämnat daghemmet om hur det hade gått för barnet, vilket var bra.

Hon kunde t.o.m. några ord på vårt språk. Det tyckte jag var mycket bra för hon visade direkt att det inte spelade någon roll varifrån vi kommer. (M6)

Några mammor har varit med om att någon ur personalen har sagt något ord, någon fras eller mening på deras modersmål. Det betydde mycket för dem och mammorna uppskattade mottagandet. Barnen berättade också hemma att en ur personalen kunde barnets språk, vilket uppskattades.

3 Bättre resurser för personalen

Mammorna påpekar personalbristen och bristen på utrymmen på daghemmen. De önskar att daghemmen skall få mera personal och bättre utrymmen. Personalen hinner inte sitta och prata med barnen. Det är för många barn och för lite personal. Mammorna tycker att personalen skall få bättre möjligheter att kunna utföra sitt arbete. Trots utrymmesbrist har personalen ändå gjort det mysigt och trevligt för barnen.

4.2 Föräldrarnas tankar kring möjligheterna i dagvården

Utifrån min andra forskningsfråga har jag valt att kategorisera möjligheterna i dagvården i två övergripande kategorier: samarbete och språk.

4.2.1 Samarbete

Utifrån informanternas svar om sina tankar kring möjligheter på daghem uppkom samarbete som en övergripande kategori som definieras i en beskrivningskategori. I beskrivningskategorin framkommer det att mina informanter tycker att det är bra samarbete mellan daghem och hem. Mina informanter anser att de får bra hjälp av personalen men ändå önskar de mer öppen kommunikation.

1 Bra samarbete mellan daghem och hem

Flera mammor tycker att samarbetet mellan daghem och hemmet fungerar bra. De kan prata med personalen och föräldrarna kan berätta allt för personalen. Mammorna får bl.a. hjälp av personalen med hur de kan stöda barnet hemma. Föräldrarna är de viktigaste personerna för barnet men personalen på daghemmet är också viktiga. Samarbetet mellan daghemmet och föräldrarna är viktigt.

Samtal och samarbete är mycket viktig, att alla berättar vad de förväntar sig och vad de vill. [...] Jag tycker det är mycket viktigt för vi alla är människor, alla gör misstag men att de stöder oss och vi skall också stöda dem. Jag tycker samarbetet är viktigt. (M3)

Personalen har nästan samma ansvar som jag som förälder. Personalen kanske ser bättre på daghem om barnet har något problem eller är rädd för något. Jag tycker det är viktigt att personalen pratar med föräldrarna varje dag. (M2).

Mammorna har positiva och minnesvärda samarbetsituationer. En del mammor har besökt daghemmet och berättat om sitt hemland t.ex. vilka lekar de har lekt. Några mammor har haft

med en maträtt eller ett bakverk från hemlandet. En del daghem har bjudit på maträtter från olika länder. På daghemmen har man pratat om olika kulturer och gjort flaggor från olika länder.

4.2.2 Språk

Utifrån informanternas svar om sina tankar kring möjligheter på daghem uppkom även språket som en övergripande kategori. Den beskrivs i två beskrivningskategorier: att standardsvenska skall pratas i dagvård och extra språkträning önskas för barn med annat modersmål. Mina informanter tycker att svenska skall pratas i dagvård eftersom de pratar sitt modersmål hemma. Personalen skall försöka undvika att barnen pratar annat språk än svenska med varandra, dock är det en trygghet för barnen att andra barn pratas samma modersmål. Personalen skall inte prata dialekt i dagvården. I den sista beskrivningskategorin kom det fram att extra språkträning i dagvården önskas för barn med annat modersmål.

1 Standardsvenska skall pratas i dagvård

Det framkom i intervjuerna att språket är viktigt. Mammorna har barnen i dagvård för att barnen bl.a. skall utveckla det svenska språket. Det är viktigt att påpeka att mammorna ändå värdesätter sitt eget modersmål. Hemma pratar de sitt modersmål och på daghem skall barnet prata och lära sig standardsvenska. Barnen skall kunna båda språken. Många mammor vill att barnen skall lära sig standardsvenska i dagvård. En mamma sa att om man kan språket öppnas alla dörrar. Mammorna anser att om de skall leva i samhället här behöver både vuxna och barn lära sig det svenska språket. Barnen kan bättre svenska än sina föräldrar tack vare att barnen är i dagvård.

För barnen är det viktigt att de lär sig språket på daghem. [...] att barnet blir accepterat. [...] När barnet blir större växer även kompiskretsen. [...] När barnet pratar bättre svenska blir det lättare. (M4)

Åtta mammor påpekar flera olika orsaker till varför standardsvenska skall pratats på daghem. Barnen har svårare att lära sig svenska om de pratar sitt modersmål på daghemmet. Det kan lätt hända att barn med samma modersmål börjar prata sitt modersmål med varandra. Många mammor ville ha barnet i dagvård där det fanns få antal barn med samma modersmål. Det är lättare för personalen och andra barn om svenska språket används. Det är ändå viktigt att påpeka att det är en trygghet för barnen om det finns barn på daghemmet med samma modersmål. Personalen på daghemmen har lyckats bra med att få barnen att prata enbart svenska.

Det är viktigt att lära sig ett nytt språk. Språket är det viktigaste. Jag vet hur svårt det är när man inte kan språket. Vi bor här och barnen måste kunna svenska, finska, engelska och sitt modersmål. (M2)

Flera mammor nämnde att om det finns många barn med samma modersmål på samma ställe blir det automatiskt att barnen dras till varandra och att de pratar sitt modersmål med varandra. Det kan bero på att föräldrarna umgås med varandra att barnen umgås med varandra på daghemmet. Då kan barnen använda fula ord på sitt modersmål och personalen vet inte vad barnen säger. Några mammor säger att deras barn helst leker med barn som har samma modersmål. En del mammor säger att deras barn hellre leker med finländska barn.

Jag märker när mitt barn är ledigt från daghemmet glömmet hon bort svenskan. Hon vill säga orden men hon kommer inte på dem. (M6)

När mitt barn är på dagis pratar hon svenska men när hon kommer hem pratar hon modersmålet. [...] Jag vill inte att vårt modersmål används i gruppen. Det är bättre för mitt barn [...] det beror inte på att jag inte tycker om mitt eget folk [...] men jag tror att mitt barn utvecklas bättre då. (M7)

En del mammor vill att personalen skall förbjuda barnen att prata sitt modersmål på daghem. Några mammor önskade att ingen dialekt skulle användas i dagvården.

3 Extra språkträning önskas för barn med annat modersmål

En del mammor har erfarenhet av att barn med annat modersmål får extra språkträning i dagvården. Några mammor har inte den erfarenheten och önskar att extra språkträning skall erbjudas i dagvården.

Jag skulle önska att det skulle finnas en stund där man faktiskt förbättrar det svenska ordförrådet. (M8)

Mammorna skulle gärna se mera stöd i språkutveckling i dagvården för barn med annat modersmål. De kräver inga långa stunder men lite mera övningar som skulle förbättra det svenska ordförrådet. Mammorna säger att det blir lättare för barnet med ett stort ordförråd när barnet börjar i förskolan.

4.3 Föräldrarnas tankar kring svårigheterna i dagvården

Utifrån min andra forskningsfråga har jag valt att kategorisera svårigheterna i dagvården. Ur svaren har jag fått följande övergripande kategorier: bemötandet och personalen.

4.3.1 Bemötandet

Utifrån informanternas svar om sina tankar kring svårigheterna i dagvården uppkom bemötandet som en övergripande kategori som definieras i en beskrivningskategori: bemötandet kunde ha skett på ett annat sätt. Språket gjorde bemötandet svårt och de känner att de har blivit bemötta på ett annat sätt än andra finländare. De vågar berätta allt för personalen men de vet inte om personalen alla gånger förstår vad de menar.

1 Bemötandet kunde ha skett på ett annat sätt

En del mammor påpekar att språket utgjorde ett hinder. Bemötandet var konstigt eftersom mammorna inte kunde språket. De pratade engelska och teckenspråk med personalen. Många saker var annorlunda än vad de var vana vid i hemlandet, vilket gjorde att de fick känslan av att de gjorde någonting fel. Mammorna var osäkra och de tyckte att personalens bemötande var hårt.

[...] en familj som aldrig har lämnat sitt barn [...] Jag tycker att bemötandet av dem var lite hårt. [...] Jag fick inte vara med på alla stunder... Jag var lite besviken och hade hört att andra familjer hade fått vara med. Jag tyckte att jag blev bemött på ett annat sätt än andra familjer. (M10)

Mammorna upplever att bemötandet är det viktigaste när man kommer till ett nytt ställe. Mammorna nämnde att de hade blivit bemötta på ett annat sätt än andra finländare. De önskade att de skulle ha blivit mer sedda och önskar att personalen skulle ha mera förståelse för varför en del saker måste göras på ett visst sätt och att man skall försöka visa hänsyn. I sådana situationer börjar mammorna fundera på vad personalen tänker om dem. Mammorna

märkte av personalens bristande kunskaper om deras hemländer och kulturer. Personalen skulle kunna hantera utländska kvinnor på ett bättre sätt. Personalen kunde fråga, prata och bry sig mera om dem men inte rota i deras privatliv.

Tänk om kriget bröt ut i Finland och du måste flytta till ett annat land. Då du kommer dit träffar du någon som vet någonting om ditt land. Om ditt barn börjar på daghemmet och när du kommer dit möts du av någon i personalen som hälsar på dig på ditt språk. Du skall inte missförstå mig nu att personalen måste lära sig ett nytt språk men lite smått är stort för oss och barnen skulle känna sig tryggare då. (M1)

Mammorna säger att det är svårt när olika kulturer möts på daghemmet. Det är också svårt för personalen då det finns många olika kulturer. Föräldrar och personal skall bekanta sig med varandra. Personalen lyssnar på mammorna men mammorna vet inte om personalen förstår eller hur personalen har tagit emot det de har sagt till dem. Föräldrarna kan säga hur det är i deras hemländer och personalen kan förklara hur det är i Finland. Kommunikationen mellan föräldrarna och personalen borde vara mera öppen och att man borde våga fråga mera av varandra. Vi skall våga prata mera om vad som skiljer oss åt och vad vi har gemensamt.

4.3.2 Personalen

Utifrån informanternas svar om sina tankar kring svårigheter i dagvården uppkom även personalen som en övergripande kategori. Den definieras i tre beskrivningskategorier. Kategorierna är att mammorna har blivit besvikna på en del anställda, föräldrarna är enskilda individer, föräldrarna kan misstolka även om de kan språket och okunskap om daghem finns bland föräldrar. I beskrivningskategorierna framkommer det att mina informanter tycker att några i personalen inte passar att jobba i dagvård. Personalen har inte hälsat på föräldrarna och de visar inget intresse för dem. Mammorna har också blivit besvikna på personalen bl.a. på att personalen på ett omedvetet sätt särbehandlar andra mammor som kommer från ett annat land. De två sista beskrivningskategorierna handlar om att föräldrarna är enskilda individer dvs. alla tänker på olika sätt. Även om föräldrarna har samma hemland kan de

komma från olika delar av landet. Föräldrarna kan även misstolka fastän de kan språket, pga. svåra ord. Det kan lätt bli missförstånd. Det är viktigt att få bra information och kanske mera information än vad man ger åt finländare. Det kom även fram att det är föräldrarna som begränsar sig själva. De borde våga mera och vara mera aktiva.

1 Mammorna har blivit besvikna på en del anställda

Orsakerna till att mammorna har blivit besvikna på en del anställda är många. Några mammor har känt att de inte har fått någon hjälp, att personalen på daghemmet sätter diagnoser på barn och har känt sig utpekade för ingenting. Det kom även fram att personalen på ett omedvetet sätt särbehandlar mammor som kommer från ett annat land. Mammorna påpekar att personalen inte har tänkt på att de särbehandlar dem.

Mammorna nämner att det finns personer i personalen som inte passar att jobba med barn. Det är viktigt att personalen känner att de har valt rätt yrke och att de har en känsla för att jobba med barn. Tre mammor har varit med om att någon i personalen inte har hälsat på dem. De har fått olika bemötande beroende på vem som jobbar den dagen. En del i personalen visar inget intresse för mammorna och mammorna funderar på om det beror på att de är invandrare.

2 Föräldrarna är enskilda individer

Flera mammor påpekar att vi alla är olika. De flesta har inga mor- eller farföräldrar, så alla har olika familjeförhållanden. Invandrarföräldrarna har olika åsikter och/eller traditioner. Mammorna tycker inte om att personalen säger eller visar att alla som kommer från ett visst land tänker likadant. De har olika kulturer och traditioner beroende på varifrån i hemlandet de kommer.

Här i Svenskfinland firas lucia, inte i hela Finland. [...] Vi är olika vi också fast vi kommer från samma land (M1)

Jag tycker inte att jag ser världen på ett annorlunda sätt än vad någon annan gör. [...] (M8)

Mammorna säger att det är många invandrarföräldrar som begränsar sig själva, vågar t.ex. inte fråga personalen, vilket gör att prat bakom ryggen existerar. Invandrarföräldrar borde vara mera aktiva. Många är rädda för hur personalen skall reagera om de frågar någonting. Detta kan bero på invandrarens bakgrund och upplevelser.

De vågar inte. [...] De är rädda hur personalen skall ta det, att de kanske inte duger men det handlar inte om det. [...] det är synd! (M5)

Jag tänker att vi inte bor i vårt hemland något mera [...] vi bor här och vi har valt det. Du behöver inte bo här om du inte vill. Man måste anpassa sig i alla fall till miljön där man bor. Man behöver inte ta till sig allt men att man försöker smälta in och inte sticka ut så mycket. (M8)

Det finns folk som är gammalmodiga och som tänker som i sitt hemland. De vill ha allt på sitt eget språk. De vill inte ens försöka lära sig. [...] Det är ett stort problem. (M7)

Mer än hälften av mammorna har upplevt eller vet att folk som kommer från deras hemland är missnöjda med daghem. Det kan dels beror på att folk kommer från små byar eller från stora städer eller från olika delar av hemlandet. Det kan även bero på att en del mammor har varit i Finland under längre tid eller att andra har haft barn i dagvård.

3 Föräldrarna kan misstolka även om de kan språket

En del mammor har bott här länge men det kan ändå ske missförstånd på daghem. På ifyllnadsblanketter kan det finnas svåra ord som de aldrig tidigare har hört och ord som de inte förstår. Det finns situationer där föräldrarna har svarat fel eftersom de inte har förstått frågan och det gällde viktiga saker. Mammorna påpekade att det är viktigt med tolk och tolken skall inte vara barnet, kusin eller någon annan släkting.

Allting är nytt. Nya kompisar, nytt språk som är mycket viktigt. Språket är viktigt, både för barn och vuxna. [...] Mitt ordförråd växer för varje dag.
(M1)

Kommunikationen är viktig och det kan lätt bli missförstånd. Det är viktigt att få bra information och kanske mera information än vad man ger åt finländare. Personalen kan informera föräldrarna om vad som sker och hur personalen jobbar på daghemmet. En del saker kan uppfattas helt fel. Alla kan misstolka även om de kan språket.

4 Okunskap om daghem bland föräldrar

En del invandrare tror att allt som görs på daghem är kopplat till religion. Personalen borde informera bättre om verksamheten. Mammorna tror att det handlar mycket om okunskap om daghem och att föräldrar inte förstår. Några invandrarföräldrar tycker att det är konstigt att barnet skall sova ute i barnvagnen i minusgrader. Rutinerna ser annorlunda ut för en del barn. En del invandrarföräldrar hittar fel i allt och tycker att personalen inte sköter sitt jobb. Mammorna säger att personalen inte ens vet att några föräldrar reagerar på en del saker.

5 Diskussion

Kapitlet består av en resultatdiskussion, en metoddiskussion och en avslutning. I resultatdiskussionen kommer jag att redovisa resultatet av min forskning i jämförelse med teoridelen (kapitel två). I metoddiskussionen kommer det fram hur jag har gått tillväga med forskningen. Slutligen kommer jag att ge en sammanfattning av min magisteravhandling.

5.1 Resultatdiskussion

Syftet med magisteravhandlingen är att undersöka vad föräldrar med invandrabakgrund har för tankar och syn på de daghem de har erfarenhet av i Finland. Jag ville veta vilka svårigheter, möjligheter, erfarenheter och förväntningar föräldrar med invandrabakgrund har. Jag valde att inte sända ut intervjufrågorna på förhand för att få så spontana svar som möjligt. I inledningen av intervjuerna var många av mina informanter nöjda med daghemmen och deras verksamhet. Ingen av mammorna hade något emot daghem. De sade att de inte har haft eller har något problem på daghemmen. Men under intervjuens gång och med mera ingående frågor började det komma fram sådant som är viktigt att uppmärksamma. Det var intressant att lyssna på mammorna för några av dem nämnde samma sak fast de inte hade någon aning om att någon annan hade sagt likadant. De visste inte om varandra. Sådana saker fick mig att inse att detta måste vara viktigt när flera nämnde samma sak. Det framkom även att det finns förbättringsmöjligheter på daghem både för föräldrarna och för pedagogerna.

5.1.1 Erfarenheter av barnens tid i dagvård

Många finländare kan också ha det jobbigt och kämpigt den första tiden deras barn börjar i dagvård. En del finländska föräldrar vet hur daghemssystemet fungerar. De känner bättre till vilka daghem det finns i staden/kommunen än mina informanter. Mammornas erfarenheter av sina barns tid i dagvård var många. Dagvårdsstarten med första barnet var väldigt varierande för mammorna och de visste inte vad de kunde förvänta sig av dagvården. Mammorna kände inte personalen och kände heller inte till daghemmets verksamhet fastän vårdnadshavarna har

rätt att få information om målen och verksamheten inom de olika verksamhetsformerna av småbarnspedagogik (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 7, 14, 16).

Nio av elva mammor upplevde det svårt att lämna sitt barn i dagvård. De upplevde att allt är svårt i början speciellt i ett främmande land och de visste inte om de skulle våga lämna sina barn i dagvård. Jag tror att pedagogerna måste ge invandrarföräldrarna mera tid. Några mammor ångrar att barnen inledde dagvård redan vid 9-10 månaders ålder. De upplevde att barnen var för unga för dagvård. Där nämnde även några mammor att det är bättre om barnen är i dagvård, för personalen är bättre på att sköta deras barn. Enligt Utbildningsstyrelsen (2018, s. 7, 14,16) bär vårdnadshavarna huvudansvaret för fostrandet av sina barn men småbarnspedagogen stödjer och kompletterar hemmets fostran.

Alla mammor har en positiv känsla när de lämnar sitt barn i dagvård. Det skall vara tryggt både för barnen och för personalen. När tryggheten finns som grund finns det goda förutsättningar för pedagogerna att skapa aktiviteter för barnen i deras vardag så att barnen stimuleras och utvecklas (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 23, 152). Mammorna önskar att den finländska kulturen återspeglas och utövas i dagvården eftersom mammorna inte kan lära sina barn allt som är vanligt i Finland. Den uppfattning som invandrarföräldrar och deras barn får av pedagogerna har stor betydelse för deras intryck av det nya landet (Sjöwall, 1994, s. 17). En del mammor ser inte något problem med att olika kulturer möts i dagvården. Det framkom att det är en rikedom för barn att olika kulturer möts och på så sätt visa att alla är olika. När pedagoger tar med det mångkulturella i verksamheten, miljön och arbetet utvecklar barnen en förståelse för individers olika bakgrunder (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 95). Några mammor tycker att barnen skall få veta att folk är olika. Personalen skall behandla barnen lika men ändå respektera olikheter.

Mammorna är nöjda med verksamhetens innehåll och med personalens arbete. De har respekt för personalen och det nämndes att det inte är lätt att jobba med barn och att man måste ha tålamod. Mammorna önskar bättre utrymmen på daghemmen samt mera personal.

I min studie framkom det att mammorna önskar att barnen lär sig de sociala färdigheterna för att komma in i samhället samt att det är viktigt att barn skall få umgås med andra barn och att få kompisar. Enligt mammorna har alla deras barn kompisar och barnet har tagits bra emot av andra barn. Ladberg & Nyberg (1996, s. 11–21, 49) skriver att vänskap är ett starkt skäl för barnet att lära sig ett språk. Det är bra att alla har kompisar för när barn får möta barn med

olika kulturell bakgrund på ett naturligt sätt, motverkas framtida främlingsfientlighet (Bozarslan, 2010, s. 110).

5.1.2 Möjligheterna i dagvården

Av mammornas svar på frågan kring möjligheterna i dagvården framkom det att det är bra samarbete mellan daghemmet och hemmet och många mammor har upplevt positiva samarbetssituationer. Mammorna upplever att de kan berätta allt för personalen. Det är viktigt att bygga en bra och nära föräldrasamverkan för att nå hög kvalitet på daghemmet (Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015, s. 32). En del mammor har besökt daghemmet och berättat om sitt hemland. Det är viktigt att uppmärksamma barnets språk, ursprung och familj. Det förmedlar till barnet att pedagogerna värdesätter barnets ursprung. (Ladberg & Nyberg, 1996, s. 57.) Om pedagogen visade intresse för föräldrarnas kompetens och bakgrund skulle föräldern känna sig sedd och respekterad (Norell Beach, 1995, s. 61, 71, 73).

I intervjuerna framkom det att deras modersmål och det svenska språket är viktigt. Många mammor vill att barnen skall lära sig standardsvenska i dagvård och en del mammor önskar att ingen dialekt skall användas i dagvården. Alla i personalen är språkliga modeller för barnen (Utbildningsstyrelsen, 2018, s. 32). Barnen kan bättre svenska än sina föräldrar tack vare att barnen är i dagvård.

En del mammor vill att personalen skall förbjuda barnen att prata sitt modersmål på daghemmet. Om det finns många barn med samma modersmål blir det automatiskt att barnen pratar sitt modersmål med varandra. Det är samtidigt en trygghet för barnen om det finns barn på daghemmet som pratar samma modersmål. En orsak till att föräldrarna väljer att placera sitt barn i ett flerspråkigt daghem är att föräldrarna anser att det är viktigt att deras barn får träffa andra barn från samma kultur och som talar samma språk, vilket gör att de känner en gemenskap. (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 130.)

Extra språkträning önskas för barn med annat modersmål och en del mammor har erfarenhet av att deras barn får extra språkträning. Pedagogerna skall möta och utmana varje barns språkutveckling oberoende av var de befinner sig i utvecklingen (Pramling Samuelsson & Sheridan, 1999, s. 73).

5.1.3 Svårigheterna i dagvården

Av mammornas svar på frågan kring svårigheterna i dagvården framkom det att det förekom problem med personalen. Mammorna tyckte att bemötandet kunde ha skett på ett annat sätt eftersom språket utgjorde ett hinder. Då det är svårt att hitta ett gemensamt språk mellan förälder och pedagog är det bra med en tolk så att båda parter verkligen förstår varandra, annars kan den viktiga kommunikationen bli lidande och i värsta fall kan misstro och missförstånd uppstå mellan daghem och personal (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 129–130).

En del mammor upplevde personalens bemötande hårt och mammorna blev osäkra och fick en känsla av att de hade gjort någonting fel. De hade även blivit bemötta på ett annat sätt än andra finländare. Mammorna säger att personalen lyssnar på dem men mammorna vet inte om personalen förstår eller hur personalen har tagit emot det de har sagt till dem. Om pedagogen visade intresse för förälderns kompetens och bakgrund skulle föräldern känna sig sedd och respekterad. Det är viktigt att möta föräldrar med respekt för deras erfarenheter och beslut samt att stötta dem. (Norell Beach, 1995, s. 61, 71, 73.) Vi skall våga prata mera om vad som skiljer oss åt och vad vi har gemensamt tycker mammorna. Mångfalden skall respekteras. Enligt Utbildningsstyrelsen (2018, s. 20–21) är det viktigt att visa en respektfull inställning till mångfalden av familjer och familjers olika språk, kulturer, åskådningar, religioner och traditioner.

I intervjuerna framkom flera orsaker till att mammorna har blivit besvikna på en del anställda. Det framkom i intervjuerna att personalen på ett omedvetet sätt särbehandlar mammor som kommer från ett annat land. Mammorna påpekar att personalen inte har tänkt på att de särbehandlar dem. Några i personalen visar inget intresse för mammorna och mammorna funderar på om det beror på att de är invandrare. Pedagogernas uppdrag är att få alla att känna sig välkomna som de är, samt att vinna föräldrars och barns förtroende (Bozarslan, 2010, s. 16–17).

Tre mammor har varit med om att någon i personalen inte har hälsat på dem. Bemötandet varierar beroende på vem som jobbar den dagen. Några i personalen sätter diagnoser på barn. Ibland har mammorna känt sig utpekade för småsaker. Mammorna nämner att det finns personer i personalen som inte passar att jobba med barn.

I intervjuerna framkom det att mammorna inte gillar när personalen säger eller visar att alla som kommer från ett visst land tänker likadant. De är olika fast de kommer från samma land. Jag tyckte det var intressant när en mamma frågade mig hur jag skulle känna mig om jag och en person från Tammerfors hamnade i ett annat land. Jag skulle börja prata om mina traditioner och min kultur. Personen från Tammerfors känner knappast till våra finlandssvenska traditioner fast vi kommer från samma land. Det är ett bra exempel för att synliggöra att folk från samma land kan vara väldigt olika varandra.

Mammorna berättade också att många invandrarföräldrar borde vara mera aktiva t.ex. våga fråga personalen, men många är rädda hur personalen skall reagera om de frågar någonting. Det är en orsak till att prat bakom ryggen existerar och mer än hälften av mammorna säger att de vet om att några personer från deras hemland är missnöjda med daghemmet. En del invandrarföräldrar hittar fel i allt och tycker inte att personalen sköter sitt jobb. Mammorna säger att en del invandrare tror att allt som görs på daghem är kopplat till religion. Förståelse och respekt är avgörande för ett gott samarbete mellan daghem och familjer (Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 129).

5.2 Metoddiskussion

I min studie har jag valt att undersöka vad föräldrar med invandrarbakgrund har för tankar och syn på dagvården i Finland. Mina informanternas tankar har blivit till temanubriker som senare har kategoriserats i olika kategorier. Jag har använt en fenomenologisk ansats där jag har analyserat data från enskilda människor.

I min magisteravhandling har jag valt att göra en kvalitativ undersökning med intervju som datainsamlingsmetod. Det var svårt att välja eftersom jag blev tvungen att tänka över eventuella hinder och konsekvenser mina datainsamlingsmetoder för med sig pga. att mina informanter har ett annat modersmål. I Carlsson (1991, s. 9) framhåller Bogdan och Taylor (1975) att en kvalitativ undersökning ger en mera beskrivande data. Jacobsen (2007, s. 56) påpekar att i en kvalitativ undersökning fångar forskaren människors tolkningar och

förståelser i en viss situation. Via samtal vill jag få en förståelse kring hur invandrarföräldrarna känner, tycker och funderar om dagvården. Intervjuer bedömde jag var den bästa metoden. Där får jag som forskare fram varierande beskrivningar fast mina informanter har ett annat modersmål. Jag valde personer som kunde bra svenska.

Vid intervjutillfällena berättade jag om syftet med min studie samt informerade mina informanter om att materialet hålls konfidentiellt. Jag frågade om intervjuerna fick bandas. Om inspelat material finns att ta till kunde jag som forskare gå tillbaka och lyssna på bandet om något blev oklart. På det sättet kunde även reliabiliteten stärkas. Jag tyckte det var extra viktigt med inspelat material med tanke på att mina informanter har ett annat modersmål. Missförstånd och oklarheter kan uppstå så det var värdefullt att ha intervjuerna inspelade.

Reliabiliteten höjs genom att alla informanter fick samma frågor. Andra människor läste även igenom forskningsfrågorna för att säkerställa validiteten dvs. att jag ställde frågor som var relevanta för min forskning. Det var svårt att hitta informanter eftersom en del tillfrågade inte ville ställa upp på en intervju. Jag gjorde därför ingen pilotundersökning. Jag fick slutligen elva informanter som ställde upp i min forskning. Processen från att ha letat informanter till att ha intervjuat dem skedde under tre månaders tid. Värt att påpeka är att tillförlitligheten kan ifrågasättas med tanke på att intervjun gick på svenska vilket inte var informanternas modersmål. Flera av dem uttalar inte svenska korrekt vilket gjorde att jag blev tvungen att fråga upp oklarheter och min transkriberingsprocess tog tid. Det var viktigt att jag skrev ord för ord så att det kom fram exakt vad mina informanter menade.

5.3 Avslutning

Jag har länge haft ett starkt intresse för barn med annat modersmål och bakgrund. Tanken på att själv tvingas fly från mitt hemland, min hemstad och mitt hem tycker jag är fruktansvärd. Några har valt att frivilligt lämna sitt hemland pga. jobbmöjligheter. Hur är det att börja ett nytt liv i ett nytt land? Jag tycker att invandrarföräldrarnas åsikter inte blir tillräckligt hörda på daghemmen. Därför har jag valt att intervjua invandrarföräldrarna och det är ett val som jag inte ångrar.

Min studie avsåg att handla om barn med annat modersmål på daghem men det tog lång tid innan jag visste hur jag skulle göra. Invandrarföräldrarnas tankar och uppfattningar var något som intresserade mig, en aspekt som jag tyckte var outforskad. Det är något speciellt att få möta invandrarföräldrarna personligen och att få höra vad de anser vara viktigt, genom att lyssna på dem men också genom att iaktta deras kroppsspråk. För det första är deras mod att ställa upp på en intervju på svenska beundransvärd. Tack vare mitt ämne tror jag det var många som ställde upp. Jag tycker det är viktigt att uppmärksamma detta ämne eftersom det blir allt vanligare att barn med annat modersmål finns i våra daghem, förskolor och skolor. Jag hoppas att pedagogerna på daghemmen har nytta av min studie eller i alla fall får en förståelse för hur invandrarföräldrar tänker i olika situationer. Under arbetet med avhandlingen har tankar väckts om fortsatt forskning, t.ex. att observera barn med annat modersmål i barngruppen. Hur tar ett barn med ett annat modersmål kontakt med andra?

Jag tyckte att en mamma uttryckte sig på ett speciellt bra sätt. När mamman sade detta till mig så fick jag en känsla av att detta var en sak som jag ville förmedla med min magisteravhandling.

Det är vi som lär barnen att de är en kines, vietnames, finländare. De ser absolut ingen skillnad utan det är vi som lär dem [...] det är vi som förstör dem [...] Jag tycker världen är så grym som den är, så vi skall inte förstöra barnen. Det skall inte finnas någon skillnad på vem du är, varifrån du är [...] och barnet gör inte det [...] jag tror inte de här dagistanterna gör någon skillnad på barnen, utan de vill att alla skall vara lika. Det tycker jag är mycket bra, så har jag upplevt det åtminstone. Jag tycker inte att jag ser världen på ett annorlunda sätt än vad någon annan gör. (M8)

Avslutningsvis vill jag tacka alla som har bidragit till min avhandling. Tusen Tack!

6 Litteratur

Almqvist, K. (1992). *Flyktingbarn*. Stockholm: Allmänna förlaget.

Barnkonventionen. (årtal saknas). *FN:s konvention om barnets rättigheter*. Tillgänglig på <http://www.lapsiasia.fi/sv/rattigheter>

Bergström, M. (2013). *Lyhört föräldraskap. Barns utveckling och anknytning de första fyra åren*. Stockholm: Bonnier fakta.

Björklund, S., Kaskela-Nortamo, B., Kvist, M., Lindfors, H. & Tallgård, M. (2005). *Att uppmuntra till språk i språkbadsgrupper*. Kompendium 4. Levón-instituutti: Vaasan Yliopisto.

Bozarslan, A. (2010). *Möte med mångfald. Förskolan som arena för integration*. Stockholm: Liber.

Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2012). *Anknytning i förskolan. Vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur.

Bäck-Wiklund, M. (2010). Fenomenologi: Livsvärld och vardagskunskap. I P. Månson, (Red.), *Moderna samhällsteorier: Traditioner, riktningar, teoretiker* (s. 70–100). Norstedts.

Carlsson, B. (1991). *Kvalitativa forskningsmetoder för medicin och beteendevetenskap*. Almqvist & Wiksell.

Engdahl, I, & Ärlemalm-Hagsér, E. (2015). *Att bli förskollärare. Mångfacetterad komplexitet*. Liber: Stockholm.

Englundh, E. (2009). *Barnets bästa i främsta rummet – en pedagogisk utmaning? En guide till konventionen om barnets rättigheter*. Stockholm: Liber.

Finlex. *Lag om barndagvård*. Tillgänglig på

[http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1973/19730036?search\[type\]=pika&search\[pika\]=r%C3%A4tt%20till%20dagv%C3%A5rd](http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1973/19730036?search[type]=pika&search[pika]=r%C3%A4tt%20till%20dagv%C3%A5rd)

Finlex. *Lag om främjande av integration*. Tillgänglig på

[http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386?search\[type\]=pika&search\[pika\]=barn#L3P30](http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386?search[type]=pika&search[pika]=barn#L3P30)

Folkhälsan. (årtal saknas). *Barnkonventionen*. Tillgänglig på

<http://www.folkhalsan.fi/Global/VarVerksamhet/MaBra/J%C3%A4mst%C3%A4lldhet/Om%20Barnkonventionen.pdf>

Hartman, J. (1998). *Vetenskapligt tänkande. Från kunskapsteori till metodteori*.

Lund: Studentlitteratur.

Jacobsen, D, I. (2007). *Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till*

samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete. Studentlitteratur.

Korczak, J. (2002). *Barnets rätt till respekt*. Stockholm: Natur och Kultur.

Ladberg, G. (1999). *Barn med flera språk. Tvåspråkighet och flerspråkighet i familj, förskola*

och skola. Stockholm: Liber.

Ladberg, G. & Nyberg, O. (1996). *Barnen och språken. Tvåspråkighet och flerspråkighet i*

familj och förskola. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, S. (2009). *Anknytning i adoptivfamiljens vardag*. Stockholm: Vulcan.

Lunneblad, J. (2009). *Den mångkulturella förskolan. Motsägelser och möjligheter*.

Lund: Studentlitteratur.

Magne Holme, I. & Krohn Solvang, B. (1997). *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och*

kvantitativa metoder. Lund: Studentlitteratur.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (årtal saknas). *Barnkonventionen*. Tillgänglig på

<http://www.mll.fi/se/verksamhet/barnkonventionen/>

Norell Beach, A. (1995). *Mångfald och medkänsla i förskolan*. Rädda barnen.

Oker-Blom, G., Sandvik, M. & Hyvönen, S. (2003). *Med språket i centrum*.

Tammerfors: Utbildningsstyrelsen.

- Olivestam, C. E. & Thorsén, H. (2000). *Etik och livsfrågor i vård och omsorg*.
Liber: Stockholm.
- Persson, L. (2010). *Pedagogerna och demokratin. En rättssociologisk studie av pedagogers arbete med demokratiutveckling i förskola och skola*. (Diss.)
Lund studies in sociology of law.
- Pramling Samuelsson, I. & Sheridan, S. (1999). *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur.
- Puroaho, P. & Leppänen, J. (2013). *Handbok för handledning av invandrare i verkstäderna*.
Helsingfors: Nationella verkstadsföreningen.
- Saloviita, T. (2003). *En skola öppen för alla. Elever med särskilda behov inom allmänundervisningens ram*. Vasa: Lärum.
- Salminen, K. & Poutanen, P. (1997). *Kulturkompassen*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.
- Sjöwall, A. (1994). *Kulturmöten i barnomsorg och skola*. Lund: Studentlitteratur.
- Socialstyrelsen. (1976). *Invandrarbarn i förskolan. Arbetsplan för förskolan 4*. Stockholm:
Socialstyrelsen.
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. (2014). *Bilaga 11. Allmänt om forskningsansatser med kvalitativ metod*. Tillgänglig på
https://www.sbu.se/globalassets/ebm/metodbok/sbushandbok_bilag11.pdf
- Statistikcentralen. (2018). *Befolkning*. Tillgänglig på
http://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto_sv.html
- Stier, J. (2004). *Kulturmöten. En introduktion till interkulturella studier*.
Lund: Studentlitteratur.
- Stukát, S. (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*.
Lund: Studentlitteratur.
- Svensson, A-K. (1998). *Barnet, språket och miljön*. Lund: Studentlitteratur.
- Trost, J. (2012). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Thurén, T. (2009). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Malmö: Liber.

Utbildningsstyrelsen (2015). *Nytt språk ny kultur – undervisning och handledning av elever med invandrabakgrund*. Tillgänglig på

http://www.oph.fi/download/174004_nytt_sprak_ny_kultur.pdf Hämtad 19.05.2016.

Utbildningsstyrelsen. (2018). *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*. Helsingfors.

Hämtad från

https://www.oph.fi/download/195246_Grunderna_for_planen_for_smabarnspedagogik_2018.pdf

7 Bilagor

Bilaga 1

Barnomsorgschef

23.11.2015

Anhållan om forskningstillstånd

Jag heter Sofia Kummel och studerar sista och femte året till magister inom barnpedagogik vid Utbildningslinjen för barnträdgårdslärare, Åbo Akademi i Jakobstad. I studierna ingår det att skriva en magisteravhandling (slutarbete). Jag har valt att undersöka vad föräldrar till barn med invandrabakgrund har för syn och tankar om daghemmen i Finland. I min undersökning har jag tänkt intervjua föräldrarna till barn med invandrabakgrund.

Jag planerar att utföra min undersökning i november och december 2015.

Intervjuerna spelas in och det är endast jag som kommer att lyssna på inspelningarna. Efter att arbetet är klart kommer inspelningarna att förstöras. I arbetet kommer jag inte att nämna barnens, föräldrarnas, daghemmets eller stadens/kommunens namn.

Jag anhåller härmed om lov att få utföra min undersökning att intervjua föräldrar som har barn på daghem inom din kommun/stad.

Min handledare är Marina Lundkvist. Om ni har funderingar eller frågor kring min avhandling kan ni även kontakta henne på nummer 050-*****.

Med hopp om gott samarbete

Sofia Kummel

050-*****

sofia.kummel@abo.fi

Bilaga 2

Intervjufrågor

Kan du berätta hur det kändes och hur det var när ert barn skulle börja på daghemmet?

(Vad var skillnaden från första barnet till att andra barnet skulle börja på daghem?)

Hur upplever ni som föräldrar att det är när ni lämnar ert barn på daghemmet?

Hur har ditt barn tagits emot av andra barn på daghemmet? Kompisar?

Kan du berätta hur det är på daghemmet när olika kulturer möts?

Hur tänker du kring att ert barn har samma modersmål som något annat barn på daghemmet?

Vad förväntar ni er av daghemmet?

Har daghemmet uppnått era förväntningar? På vilket sätt, berätta!

Hur blev du/ni bemötta av personalen på daghemmet?

Vad har ni för förväntningar på personalen?

Har personalen uppnått era förväntningar? På vilket sätt, berätta!

Hur upplever du samarbetet med personalen har fungerat?

Vad är de främsta orsakerna till att ni har ert barn på daghem?

Vad tycker ni är viktigt på ett daghem?

Vad har ni för åsikter om att ha ert barn på daghem?

Vad förväntar ni er att ert barn skall lära sig på daghemmet?

Finns det något du/ni skulle ha gjort annorlunda nu efteråt om du/ni tänker på daghemstiden?

I så fall vad?

Vad tycker du/ni skulle kunna förändras på daghemmet?

Vad är det viktigt att tänka på när det handlar om barn med invandrarbakgrund på daghem?

Bilaga 3 Kategorisering av resultatredovisningen

Rubrik	Övergripande kategori	Beskrivningskategorier
4.1 Föräldrarnas erfarenheter av sina barns tid i dagvård	4.1.1 Dagvårdsstarten med första barnet	1 Kände inte till personalen eller verksamheten 2 Det var lätt med första barnet 3 Det var svårt med första barnet 4 Första barnet var för ungt
	4.1.2 Barnets välmående utveckling och lärande	
	A Barnets sociala välmående	1 Barnet skall lära sig sociala färdigheter för att komma in i samhället 2 Viktigt att få umgås med andra barn och att ha kompisar 3 Att andra kulturer möts på daghemmet 4 Att den finländska kulturen utövas i dagvård
	B Barnets egna välmående	1 Att barnen är trygga på daghemmet 2 Att barnen skall behandlas lika men att olikheter respekteras
	4.1.3 Verksamheten i dagvården	1 Nöjda med verksamhetens innehåll och med personalens arbete 2 Ett bra första mottagande 3 Bättre resurser för personalen
4.2 Föräldrarnas tankar kring möjligheterna i dagvården	4.2.1 Samarbete	1 Bra samarbete mellan daghem och hem
	4.2.2 Språk	1 Standardsvenska skall pratas i dagvård 2 Extra språkträning önskas för barn med annat modersmål
4.3 Föräldrarnas tankar kring svårigheterna i dagvården	4.3.1 Bemötandet	1 Bemötandet kunde ha skett på ett annat sätt
	4.3.2 Personalen	1 Mammorna har blivit besvikna på en del anställda 2 Föräldrarna är enskilda individer 3 Föräldrarna kan misstolka även om de kan språket 4 Okunskap om daghem bland föräldrar